

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/7625
GK 179

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 3034
Konu : Yazılı Soru Önergesi

16 Temmuz 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 31/05/2012 tarih ve KAN.KAR.BŞK.A.01.0.KKB.0.10.00.00-7/7625-113428
sayılı yazınız,
b) 06/06/2012 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-1466/2538 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan, Erzincan Milletvekili Muharrem IŞIK'a ait 7/7625 esas no'lu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EK:

1- Görüş 7/7625 (2 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığı'na

Bilgi:

Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Muharrem IŞIK
Erzincan Milletvekili
Esas No : 7/7625

SORU 1) Ülkemizde Klonlama/Genetik Kopyalama çalışmaları ne aşamada?

SORU 2) Türkiye'de genetik kopyalama yapılan canlı sayısı ne kadardır? Bu canlılardan kaç tane ölmüştür ve kaç tane halen hayattadır? Şimdiye kadar hangi canlılar kopyalanmıştır? Klonlanan canlıların yaşam süreleri ne kadar olmuştur?

SORU 3) Ülkemizde genetik kopyalama çalışmalarının başladığı tarihten günümüze kadar genetik kopyalama çalışmaları için yapılan harcama miktarı ne kadardır? Bir canlı kopyalamanın maliyeti ne kadardır?

SORU 4) Türkiye'de Gen Bankasında saklanan DNA, Hücre ve Embriyo türleri ve sayısı nedir?

SORU 5) Hükümet olarak ülkemizdeki genetik kopyalama çalışmalarına bakışınız nedir? Bu güne kadar bu çalışmalara maddi ve teknolojik olarak verdiğiniz destekler nelerdir?

CEVAP 1-2-3-4-5) Bakanlığımıza bağlı Enstitü/İstasyon Müdürlüklerinde bitkisel ürünlerde klonlamaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Ayrıca, bazı kamu kuruluşu ve üniversitelere ait araştırma laboratuvarlarında bitkisel ve hayvansal klonlama çalışmaları yürütülmektedir.

Bakanlığımız Ankara Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitü Müdürlüğünde, ıslah süresinin kısaltılması amacıyla "Anter Kültürü" yöntemiyle buğday ve arpa türlerinden "Doubled Haploid" bitki üretiminin bazı aşamalarında klonlama çalışmaları yapılmaktadır. Önümüzdeki yıllarda yonca bitkisinde "Virüsten Ari Bitki" elde etme çalışmaları kapsamında doku kültürü yöntemi ile klonal bitki çoğaltılması planlanmaktadır.

Bakanlığımız Ankara Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitü Müdürlüğünde ıslah materyali olarak yılda 200 arpa, 200 buğday bitkisi klonlanabilmektedir. Klonlanan canlıların yaşam süreleri kendi biyolojik yaşam döngüleri ile sınırlı olup, elde edilen klon bitkilerin yaşam süreleri, tek yıllık olmaları sebebiyle vejetasyon süresi sonunda sona ermekte ve bu bitkilerden tohum alınmaktadır.

Bakanlığımızca yerli gen kaynaklarımızın ve ülkemizin sahip olduğu biyoçeşitliliğin korunmasına yönelik de önemli çalışmalar yürütülmektedir. Dünyada genetik farklılaşmanın yoğunlaştığı 8 gen merkezinden 3'ünün bir arada olduğu tek ülke Türkiye'dir. Ülkemiz 4.080 endemik olmak üzere alt türleriyle birlikte 12.476 bitki türünü barındırmaktadır. Bakanlığımızca, ülkemizin bu zengin biyoçeşitlilik potansiyelini koruyacak ve gelecek nesillere aktaracak, tek çatı altında en çok tohumu saklayabilen, 250 Bin örnek kapasiteli, dünyanın 3. büyük Tohum Gen Bankası hizmete açılmıştır.

Hayvan genetik kaynaklarımızın korunması amacıyla Bakanlığımıza bağlı araştırma enstitüleri/istasyonlarında halk elinde ıslah projeleri yürütülmektedir.

Hayvan ırklarımızın DNA düzeyinde karakterize edilmesi ve dondurularak korunması amacıyla biri Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsünde diğeri TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi olmak üzere iki “Hayvan Gen Bankası” kurulmuştur.

Yerli büyükbaş, küçükbaş, kanatlı ve küçük evcil hayvan ırk, tip ve hibritlerinden 2012 yılı itibarıyla 51 tanesi Evcil Hayvan Genetik Kaynakları Tescil Komitesi tarafından tescil edilmiştir

Türkiye Geofit Bahçesi Projesi kapsamında genetik kaynağımızın korunması amacıyla doğadan toplanan 263 adet soğanlı bitki türü toplanarak koruma altına alınmış, 500 türün toplanması çalışmaları ise devam etmektedir.

Konu ile ilgili Türkiye Bilimsel ve Teknoloji Araştırma Kurumundan (TÜBİTAK) alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır:

Ülkemizde klonlama çalışmaları 2000’li yılların başından beri yapılmakta olup, bu çalışmalarda başarılı sonuçlar elde edilmiştir.

Özellikle yerli ırkların sahip oldukları genetik çeşitliliğin korunması, ülkemize özgü ırkların neslinin devam ettirilmesi ve verim özelliklerinin iyileştirilmesi ile ilgili biyoteknolojik çalışmaların bir parçası klonlama yapılmasıdır. Klonlama teknolojisi yalnızca çiftlik hayvanlarında değil, tüm dünyada olduğu gibi biyolojik çalışmalar kapsamında kobaylarda da (sıçan, rat, tavşan vb.) kullanılmaktadır. Ülkemizin klonlama teknolojilerine yatırım yapması hem bilimsel çalışmaların sürdürülebilirliği hem de biyoteknoloji sektörünün dünyayı yakalayabilmesi açısından önemlidir. Bu kapsamda ülkemizde TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi- Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü ve İstanbul Üniversitesi gibi merkezlerde kopyalama çalışmalarının yapılabileceği altyapı bulunmaktadır.

Türkiye’de yapılan çalışmalarda koyun ve sığır ırkları klonlanmıştır. İlk olarak İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi tarafından 2007 yılında iki klon kuzu elde edilmiştir. TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi- Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsünde yapılan çalışmalar ve 2005-2009 yılları arasında “TÜBİTAK-Tarım, Ormancılık ve Veterinerlik Araştırma Destek Grubu” tarafından desteklenen bir proje kapsamında, bir erkek dört dişi olmak üzere toplam 5 adet Anadolu yerli ırklarından Boz sığır buzağıları elde edilmiştir.